

Az NKA nem mérlegelhet politikai szempontokat

(L. Simon László közleménye, 2013. szeptember 19.)

A Nemzeti Kulturális Alap húsz éves működésének egyik alappillére, hogy döntései soha nem politikai alapon születtek. Vagyis eddig nem fordult elő, hogy egy Magyarországon jogszerűen működő művészeti csoport azért ne kaphatott volna pályázati úton támogatást az Alaptól, mert az adott csoport politikai nézetei ellentétesek akár az NKA elnöke, alelnöke vagy Bizottsága, akár a konkrét döntést meghozó kuratórium tagjainak nézeteivel. Az NKA döntéshozóinak soha nem volt és nem is lehet feladatuk, hogy döntéseik során a pályázók politikai meggyőződését mérlegeljék.

A Nemzeti Kulturális Alap Szerzői Jogdíjbevételek Felhasználásáról Döntő Ideiglenes Kollégiuma olyan forrás fölött rendelkezik, amely a művészek munkája és az irántuk mutatkozó piaci kereslet révén keletkezik. Alapja kizárólag a törvényes működés, ami után jogdíj fizetendő és szedhető. Amennyiben az így keletkező összeg elosztásából bárkit is ki kívánnánk zárni, joggal merülhetne fel, hogy az illető a befizetések alól is mentesüljön, vagyis legyenek olyan művészeti csoportok, akiknek a jogdíjbefizetéseire az ország közössége politikai okokból nem tart igényt.

A Nemzeti Kulturális Alap bármely kollégiumának döntését úgy beállítani, mintha az az NKA elnökének vagy alelnökének személyes döntése lenne, leginkább azt bizonyítja: a bírálatot megfogalmazó szerző nincs tisztában az általa kritizált szervezet tevékenységével. Az NKA működésének szintén fontos alapelve ugyanis, hogy a szakmai bizottságok az elnöktől és az alelnöktől függetlenül, azok bárminemű beleszólása nélkül hozzák meg döntéseiket. Aki erről mást állít, az nem az NKA elnökét és alelnökét sérti meg, hanem azt a körülbelül nyolcszáz kurátort, akik az elmúlt húsz évben ezen elv szerint tevékenykedtek, és ma is eszerint tevékenykednek a különböző kollégiumokban.

A Kárpátia zenekarnak megítélt 400 ezer forintos támogatás kapcsán fontos rögzíteni, hogy a Nemzeti Kulturális Alap Szerzői Jogdíjbevételek Felhasználásáról Döntő Ideiglenes Kollégiuma több mint nyolcszáz pályázatról döntött, köztük az Exkluzív Music Kiadó Általános Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. kérelméről is. A zenei tárgyú döntések előkészítését jórészt az Artisjus által delegált kiváló felkészültségű kurátor, Victor Máté végezte, s javaslatai megfogalmazásakor tekintettel volt a korábbi jogdíjbefizetésekre. Az egyik legnagyobb jogdíjbefizetőnek számító Kárpátia zenekar következő lemezének kiadására az együttes kiadója 3 258 800 Ft támogatást kért, és 7:0 szavazati aránnyal 400 ezer forintot kapott, több száz művészeti csoport mellett.

Mivel a Nemzeti Kulturális Alap a törvényesen működő művészeti csoportok politikai szempontoktól mentes támogatására törekszik, az Alap vezetése továbbra is tiszteletben tarja a független szakmai kollégiumok véleményét. Aki pedig politikai szempontok érvényesítését kéri számon, az egy olyan rendszer felállítását követeli, amely távol áll a művészet szabadságától.